

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

Desirable Attributes of School Administrators under the Jurisdiction of
Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 4

ดร.ทวีศักดิ์ แก้วอาษา¹ ดร.สมเดช สาวันดี² ดร.วิมาน วรรณคำ³ ดร.สมัคร ไวยขุนทด⁴
ดร.พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย⁵ ดร.วศิน สอนโพธิ์⁶ ดร.สุทธิศักดิ์ แก้วจินดา⁷ ดร.เนรัญ วชิระอังกูร⁸
ดร.องอาจ เทียมกลาง⁹ ดร.วิภาส ทองสุทธิ¹⁰ ดร.เกตุนันท์ชา ศรีวะรมย์¹¹

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ตามความคิด
ของครูผู้สอน โดยจำแนกตาม เพศ อายุและ ขนาดสถานศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ความตรงเชิงเนื้อหาตามเกณฑ์ IOCเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติทดสอบ t-test
(Independent samples test) และสถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว(F-test แบบ One way ANOVA)

¹ ข้าราชการบำนาญ suvijuk2564@gmail.com

² ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

³ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

⁴ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

⁵ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

⁶ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

⁷ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

⁸ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

⁹ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

¹⁰ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

¹¹ ข้าราชการบำนาญ/suvijuk2564@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 จำแนกตาม เพศ อายุ ขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The study of title desirable attributes of school administrators under the jurisdiction of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 4, the research purposes were 1) to study the desirable attributes of school administrators under the jurisdiction of Ubon Ratchathan Primary Educational Service Area Office 4, and 2) to compare the desirable attributes of school administrators under the jurisdiction of Ubon Ratchathan Primary Educational Service Area Office according to teacher opinion, classified by the gender, age, and school size. The sample was the 310 school teachers under the jurisdiction of Ubon Ratchathan Primary Educational Service Area Office 4. The research instrument was the 5 estimate rating scale, content validity according to IOC criteria was 0.67-1.00, and confidence level was 0.96. The statistic for data analysis was the frequency, percentage, mean, standard deviation, and difference tests by t-test (independent samples test) and one way analysis of variance (F-test, one way ANOVA).

The research findings were

1. The desirable attributes of school administrators under the jurisdiction of Ubon Ratchathan Primary Educational Service Area Office 4, the overall and each aspect were the high level. The each aspect consideration found every aspect was the high level, the mean descending were the morality, ethics and professional code of ethics aspect, the leadership aspect, the knowledge and ability in administration aspect, and the personality aspect, respectively.

2. The comparative study of The desirable attributes of school administrators under the jurisdiction of Ubon Ratchathan Primary Educational Service Area Office 4 classified by the position , age and school size, the overall was not difference

Keywords: The desirable attributes, School administrators

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ คุณธรรมของบุคคล สังคม และประเทศชาติ การศึกษาสามารถนำไปใช้ใน

การแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยให้คนได้รับการพัฒนาตนเองและส่งผลต่อคุณภาพของคน (นิพนธ์ สำแดงเดช, 2548) การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ช่วยให้ประชาชนมีความสามารถในการประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและอย่างมีศักดิ์ศรี การบริหารการศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ได้ดั่งนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่อนาคตที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นอย่างมีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ การกำหนดแนวทางปฏิบัติในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องบริหารหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายดั่งนั้น การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิตสามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่างๆ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน การที่จะพัฒนาในด้านการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง คือ ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่จะขับเคลื่อนพลังการปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข (สมคิด พรหมจ้อย, 2547)

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก แต่คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐได้ก็ต้องอาศัยการบริหารการศึกษาที่ดีและเหมาะสมแก่ชุมชนนั้นๆ คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น ผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีบทบาทในการจัดการและพฤติกรรมขององค์กรตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดี ต้องรู้ถึงเทคนิคในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ บทบาทเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำองค์กรให้ไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ผู้นำที่ดีจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ (เรื่องยศ แวดล้อม, ออนไลน์, 2556) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเป็น ลักษณะเฉพาะที่ต้องการให้เกิดกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปรารถนา ซึ่งลักษณะนี้ทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ อาทิ ความสามารถทางสติปัญญา ความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ อารมณ์ คุณธรรมหรือก่อให้เกิดคุณลักษณะด้านความสามารถในเชิงปฏิบัติการ (เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร, 2552) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการบริหาร การศึกษาได้อย่างยอดเยี่ยม สามารถทำให้เป้าหมายหรืออุดมการณ์ทางการศึกษาขององค์กรที่กำหนดไว้ บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องเป็นผู้มีทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการปฏิบัติงานอย่างสูงสุด จนเป็นแบบอย่างและเป็นตัวแบบที่ดีแก่ผู้บริหารสถานศึกษาอื่นๆ และองค์กรอื่นๆ ต่อไปได้ (จำลอง นักพ่อน, 2543)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารถือเป็นความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารงานสถานศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยได้มีความสนใจในการที่จะทำการศึกษา เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
1. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ตามความคิดของครูผู้สอน โดยจำแนกตาม เพศ อายุและ ขนาดสถานศึกษา

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการมุ่งศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน 4) ด้านภาวะผู้นำ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำนวน 1,600 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling, บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 43-46) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยซึ่งได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's five rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถามมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

2. กำหนดกรอบเครื่องมือในการศึกษาจากข้อมูลที่ศึกษาจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ที่ทำการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาโดยยึดนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วตรวจสอบ ความถูกต้อง

5. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try -out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้คือ 0.94

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 310 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำ การวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์คะแนนของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด , 2553 : 100)

3. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูโดยจำแนกตาม เพศ อายุ และขนาดสถานศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่า IOC (IOC: Index of Congruence)

1.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power)

1.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.4 ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติในการแจกแจงแบบ t (t-test)

2.5 ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติในการแจกแจงแบบ F (F-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ด้านบุคลิกภาพ	4.14	0.34	มาก	4
2	ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.18	0.36	มาก	1
3	ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน	4.16	0.30	มาก	3
4	ด้านภาวะผู้นำ	4.17	0.33	มาก	2
รวม		4.16	0.22	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.22) โดยด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.36) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.33) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.30) และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.34)

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 จำแนกตาม เพศ อายุ ขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ผลสรุปข้างต้น ซึ่งให้เห็นถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งสอดคล้องกับ จิตินา เอมะ (2554) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้าน

บุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสามารถในการบริหารงาน ด้านผู้นำ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วุฒิ การศึกษา และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งยังสอดคล้องกับ สุภาวดี ภาโสสม (2555) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูใน อำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและ ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิคการประชุม และด้านส่วนตัวและครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าครูผู้สอนที่มีเพศที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านบุคลิกภาพ ครูผู้สอนเพศชาย มี ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานีเขต 4 แตกต่างจากครูผู้สอนเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงชี้ให้เห็นว่าโดยภาพรวม แล้วเพศชายและหญิงมีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ นาคเจือ (2558) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียน เบญจมราชรังสฤษฎ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านบุคลิกภาพ อยู่ ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านมนุษย สัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านความเป็นผู้นำ และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้าน คุณธรรมจริยธรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการ เปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และด้านภาวะผู้นำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านบุคลิกภาพ มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอนที่ทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มี ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานีเขต 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ วิชาชีพ และด้านภาวะผู้นำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านบุคลิกภาพ และด้าน ความรู้ความสามารถในการบริหารงาน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่าง กัน จึงชี้ให้เห็นว่า อายุและขนาดโรงเรียนที่ครูทำการสอนอยู่นั้นไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ซึ่งสอดคล้องกับ เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี โดยภาพรวม 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะ และด้านการจูงใจ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.1 ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารมีความสุขรอบคอบในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 1.2 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และผู้บริหารเป็นผู้ตรงต่อเวลา อุทิศเวลาให้ราชการและถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก
- 1.3 ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ผู้บริหารมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวกับการศึกษา ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียน สามารถกำหนดลักษณะงาน และมอบหมายงานให้บุคลากรได้อย่างเหมาะสม
- 1.4 ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน ชุมชนและองค์กร ผู้บริหารมีความสามารถในการควบคุม และแก้ไขที่เหมาะสมกับสถานการณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม
- 2.2 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่อื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบและ นำมาพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จำลอง นักพ่อน. (2543). **นักบริหารมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ธิตินา เอมะ. (2554). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1**. งานนิพนธ์ (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพนธ์ สำแดงเดช. (2548). **วิสัยทัศน์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่8)**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

- เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร. (2552). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร. (2552). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เรืองยศ แวดล้อม. (2556). การบริหารการศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2561.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2547). กองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์.
- สมพงษ์ นาคเจือ. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต6. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาวดี ภาโสสม. (2554). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.